

Notat om delegeret retsakt (forordning) til Folketingets Europaudvalg

Dato
20. december 2021

Kommissionens delegerede forordning (EU) .../... af 19. november 2021 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 347/2013 for så vidt angår EU-listen over projekter af fælles interesse ("PCI-listen") (skriftlig forelæggelse)

Resumé

Kommissionen har udstedt en delegeret forordning (EU) .../... af 19. november 2021 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur (EU) nr. 347/2013 (herefter kaldet TEN-E) for så vidt angår EU-listen over projekter af fælles interesse ("PCI-listen"). Den delegerede forordning regulerer, hvilke transeuropæiske energiinfrastrukturprojekter der har status af projekter af fælles europæisk interesse. Den delegerede forordning træder i kraft på tyvendedagen for offentliggørelse i Den Europæiske Unions Tidende, medmindre Rådet eller Europa-Parlamentet forinden gør indsigelse. Den delegerede forordning vurderes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den konkrete delegerede forordning og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

1. Baggrund

I medfør af TEN-E forordningen (forordning nr. 347/2013 af 17. april 2013) skal der hvert andet år vedtages en liste med energiinfrastrukturprojekter af fælles europæisk interesse - den såkaldte PCI-liste. Den første PCI-liste blev vedtaget i 2013, og den seneste i 2019. Kommissionen har fremlagt den femte PCI-liste som delegeret forordning den 19. november 2021.

PCI-projekter omfatter infrastruktur inden for elforsyning, naturgasforsyning, olie-transportledninger, CO₂-transport (som led i kulstoflagring, "carbon capture and storage"), intelligente net ("smart grid") og elmotorveje ("e-highways"), som kan forbinde stigende overskudsproduktion af vedvarende energi til store lageringsfaciliteter og forbrugscentre. Danmark har PCI-projekter inden for el- og naturgasforsyning.

For at et projekt kan udvælges som PCI-projekt, skal det opfylde følgende kriterier:

- Projektet passerer grænsen mellem to eller flere medlemsstater eller én medlemsstat og ét EØS-land; eller projektet er beliggende i en enkelt medlemsstat, men har en betydelig grænseoverskridende virkning.
- Projektets samlede fordele – forstået som dets bidrag til markedsintegration og konkurrence, forsyningssikkerhed og bæredygtighed, herunder bl.a. integration af vedvarende energi – overstiger omkostningerne.

At være udpeget som PCI-projekt indebærer bl.a., at projektet er berettiget til en samlet sagsbehandlingstid på maksimalt 3,5 år hos myndighederne i hver enkelt medlemsstat, samt mulighed for at få støtte til projektet i form af tilskud eller lån under Connecting Europe Facility (CEF-midler).

Sammensætningen af den endelige PCI-liste sker på baggrund af input fra regionale grupper – nedsat i medfør af TEN-E forordningen – i form af regionale PCI-lister. De regionale grupper omfatter repræsentanter fra medlemsstaterne, de nationale tilsynsmyndigheder, transmissionssystemoperatørerne, ENTSO-G og ENTSO-E, ACER og Kommissionen. Beslutningskompetencen vedrørende de regionale PCI-lister ligger hos medlemslandene i hver enkelt af de regionale grupper samt hos Kommissionen.

På elområdet (TEN-E forordningens "prioriterede elkorridorer") er Danmark medlem af to regionale grupper: NSOG (Nordsøområdet) og BEMIP elektricitet (Østersøområdet). På gasområdet ("prioriterede gaskorridorer") er Danmark medlem af BEMIP gas (Østersøområdet) og NSI vest gas (gasinfrastruktur til nord-syd gasstrømme).

De endelige regionale lister for el og gas blev vedtaget af de regionale højniveau-grupper den 9. november 2021. Kommissionen har, jf. TEN-E forordningens artikel 3(4), beføjelser til at vedtage delegerede forordninger med henblik på at opstille PCI-listen på grundlag af de regionale lister.

Indsigelse imod den delegerede forordning kan ske med kvalificeret flertal.

2. Formål og indhold

Den opdaterede PCI-liste indeholder 98 projekter af fælles interesse, herunder 67 inden for eltransmission, 20 inden for naturgasforsyning, fem inden for smart grid og seks grænseoverskridende projekter inden for CO₂-transport (CCS). Medlemmerne af den regionale gruppe for olie havde i lyset af fællesskabets klimamål og klimaneutralitetsmålsætning besluttet ikke at foreslå olieprojekter til den 5. PCI-liste. Denne liste vil derfor ikke indeholde PCI-projekter inden for olietransport. Med hensyn til den tematiske kategori for elmotorveje ("e-highways") blev det besluttet ikke at udnævne projekter i denne kategori, dels fordi det er den sidste liste under den nuværende TEN-E forordning, dels fordi kategorien foruden anerkendelse af projektets relevans for udviklingen af elmotorveje ikke giver yderligere fordele.

Fra dansk side er indstillet tre PCI-kandidater, som alle har opnået PCI-status på den femte PCI-liste. Der er tale om to elinfrastrukturprojekter og et projekt på gasområdet, hvor Danmark samarbejder med et eller flere medlemslande.

Det ene af elinfrastrukturprojekterne er genganger fra den fjerde PCI-liste: En eller flere knudepunkter i Nordsøen med samkøringslinjer til landene rundt om Nordsøen (Danmark, Tyskland, Holland) (p.t. kendt under betegnelsen "North Sea Wind Power Hub"). Det andet, et højtryksellager (en del af Green Hydrogen Hub-projektet), er nyt på femte PCI-liste.

På gasområdet drejer det sig om Baltic Pipe-rørledningen mellem Danmark og Polen inkl. forstærkning af transmissionssystemet fra Nybro i Vestjylland til Østsjælland. Projektet har til formål at bringe norsk naturgas til Polen via Danmark. Baltic Pipe-projektet er ligeledes en genganger fra fjerde PCI-liste.

Det fremgår af den delegerede forordning, at EU-listen omfatter projekter, som er afgørende for at fuldføre det indre europæiske marked for energi, for at nå EU's energipolitiske mål om økonomisk overkommelig, sikker og bæredygtig energi og for at nå EU's klimamål. Projekterne af fælles interesse omfatter alle de prioriterede projekter, som er vedtaget af de højniveaugrupper, der er nedsat i forbindelse med TEN-E forordningen for at fremme udviklingen af grænseoverskridende og transeuropæiske projekter samt gennemførelse af harmoniserede regler på regionalt plan. Når de er fuldført, vil projekterne af fælles interesse inden for elektricitet hjælpe medlemsstaterne med at opfylde de klima- og energipolitiske målsætninger for 2030 samt elsammenkoblingsmålene for 2030. Projekterne af fælles interesse inden for gas vil adressere de tilbageværende flaskehalse i fællesskabets gastransmissionsnet som identificeret af de regionale grupper. PCI-listen vil sikre de fleste medlemsstaterne adgang til mindst tre gaskilder inklusiv flydende naturgas og vil sikre, at ingen af medlemsstaterne forbliver energimæssigt isoleret.

Den samlede femte PCI-liste indeholder i alt 34 % færre projekter end den fjerde PCI-liste, som blev vedtaget i 2019 heraf 38 % færre gasprojekter. Det fremgår af den delegerede forordning, at det lavere antal PCI-projekter inden for gas hovedsagelig skyldes: 1) at nogle projekter er afsluttet, 2) at der er en mere robust proces for udvælgelse af projekter af fælles interesse og 3) at der sker en prioritering af projekter vedrørende de resterende og mest presserende vigtige flaskehalse under hensyntagen til den anslåede nedgang i gasefterspørgsel i overensstemmelse med EU's dekarboniseringsmål.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede forordning og har ligesom Rådet mulighed for at gøre indsigelse.

4. Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelse af en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Gældende dansk ret

Den delegerede forordning gennemfører TEN-E forordningen fra 2013 (forordning nr. 347/2013 af 17. april 2013), der er direkte gældende i dansk ret.

6. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Den delegerede forordning har direkte virkning og får ikke konsekvenser for dansk lovgivning. Den delegerede forordning er udstedt med hjemmel i TEN-E forordningens artikel 3(4).

Økonomiske konsekvenser

Den delegerede forordning vurderes ikke at få økonomiske konsekvenser ud over de mulige positive samfundsøkonomiske konsekvenser af, at Energinet får mulighed for at søge EU-støtte til de danske PCI-projekter. Det vides dog ikke, om projekterne vil opnå fremtidig støtte.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Den delegerede forordning får ikke konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Den delegerede forordning kan få den øvrige konsekvens, at integrationen af energimarkederne i EU gennemføres i et højere tempo, end det ellers ville have været tilfældet.

7. Høring

Notatet har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik den 25. november 2021 med frist den 2. december 2021.

Der er indkommet høringssvar fra NOAH og Dansk Erhverv.

NOAH fremfører, at den 5. PCI-liste skaber langsigtet afhængighed af naturgas. Det fremhæves, at formålet med listen er at diversificere det europæiske gasmarked, men at EU samtidig øger sin afhængighed af fossil gas. Dermed understøtter PCI-listen ifølge NOAH først og fremmest olie- og gassektorens interesser, og den er ikke i europæernes fællesinteresse. NOAH argumenterer for, at det europæiske gasnet er overdimensioneret, og at der er ikke brug for mere infrastruktur til gas. Det, at listen indeholder 30 projekter med naturgas, tydeliggør ifølge NOAH en manglende overensstemmelse med ml. PCI-listen og EU's grønne pagt ("European Green Deal") og EU's klimapolitik i øvrigt. Med henvisning til en afgørelse fra EU's Ombudsmand i forbindelse med den 4. PCI-liste argumenterer NOAH for, at processen med at udvælge projekter til den 5. PCI-liste mangler gennemsigtighed og et uafhængigt tilsyn. NOAH argumenter for, at den fossile brændselsindustri har en for central rolle i beslutningsprocessen. NOAH opfordrer endelig til, at Danmark arbejder for at alle fossile gasprojekter fjernes fra den 5. PCI-liste, og at godkendelsen udsættes, indtil revisionen af TEN-E-forordningen er vedtaget og trådt i kraft.

Dansk Erhverv fremfører, at de bakker helhjertet op om EU's klimamålsætning om at nedbringe CO₂-emissioner med 55 pct. inden 2030 samt opnå klimaneutralitet i 2050. I forbindelse med dette mener Dansk Erhverv, at det er forkert at give europæisk støtte til fossil energi og infrastruktur. Derfor støtter Dansk Erhverv beslutningen om at ekskludere olierelaterede projekter fra den 5. PCI-liste. Dansk Erhverv kritiserer, at gasprojekterne er inkluderet, idet disse ifølge Dansk Erhverv hæmmer

den grønne omstilling til vedvarende energikilder. Derfor anbefaler Dansk Erhverv, at man fra dansk side arbejder imod PCI-projekter, der giver støtte til gasinfrastruktur. Dette skal blandt andet ses i lyset af, at klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensens er initiativtager til "Beyond Oil and Gas Alliance" og Danmarks beslutning om at stoppe indvinding af olie og naturgas fra Nordsøen i 2050. Ifølge Dansk Erhverv bør CEF-miderne prioriteres på at udvikle den europæiske elinfrastruktur mhp. at fremskynde den grønne omstilling. Dansk Erhvervs argumenterer for, at dette vil sende et klart signal til markedet om, at fremtidige investeringer bør kanaliseres hen til vedvarende energikilder frem for fossil infrastruktur. Dansk Erhverv understreger, at der kan fortsat investeres i fossil infrastruktur og fossile kraftværker, men at disse investeringer bør ikke subsidieres.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke specifikt kendskab til andre landes holdninger til forslaget. PCI-listen er dog vedtaget ved konsensus af Kommissionen og medlemsstaterne, og derfor formodes det, at ingen medlemsstater vil gøre indsigelse imod listen.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse imod udstedelsen af den delegerede forordning og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.